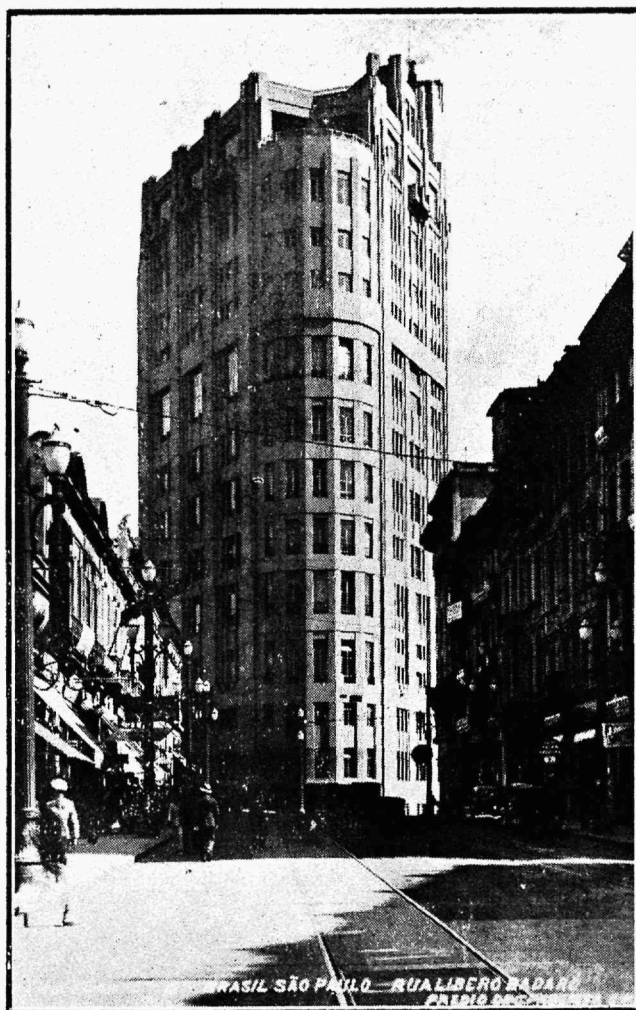
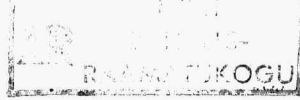

MEIE KODU

Lõuna-Ameerika Eesti ajakiri

Paulista raudtee seltsi maja São Paulos

TINTURARIA E LAVANDERIA „PARIZ”

KUIV PESEMINE. Keemiline kangaste kui ka naiste- ja meesterahva riiete värvimine igasugustes värvides.

Meesterahva valgete ülikondade tärgeldamine ja pressimine.

TEEB KÕIKI RÄTSEPA TÖID. OSTAB JA MÜÜB PRUUGITUD RIIDEID.

PUHASTAB JA VORMIB MEESTERAHVA KÜBARAID JA MÜTSE.

Valter Kivi

RUA CAPITÃO THIAGO LUZ, 83

SANTO AMARO

Estado de São Paulo — Brazil

Toiduainete kauplus

“MOSKVA”

Saame alati Euroopast värskeid aineid:
konserve, soolaheeringaid, mitmesuguses valikus vorstisid, sprotte,

Võsotski vabrikute teed

Alati saadaval parim Vene „Vodka“

Igapäev värske rukkileib

SAUL ROITMAN

Rua José Paulino, 123 - Tel. 5-5841

SAO PAULO

OPTIKA

FOTO MODERNA

Prillid, pince-ned igasuguses valikus, päevapildi ja kino aparaadid, filmid, plaadid, paberid jne.

Ilmutused, koopiad ja suurendused
omas laboratooriumis

Largo do Ouvidor, 7

Telef. 2-7289

SÃO PAULO

UUDIS!

AURUSAUN NAISTELE, HINNAALANDUS EESTLASTELE

Nüüd peale põhjalikku remonti, on meie saun avatud järgmiselt:

Vannid: igapäev kella 7-st - 22-ni

Aurusaun NAISTELE: iga neljapä. kella 11-st - 22-ni

meestele iga reede ja laupäev kella 11-st

— 22-ni ja pühapäeval kella 8-st - 16-ni —

Hinnad: Vann á 2\$500 (üks tund)

Aurusaun: 2\$500 muulastele ja ainult 1\$500 eestlastele

Rua Tenente Penna, 29

BOM RETIRO

Lugupidamisega

PAUL WELTSON & VEND

Bonde ehk omnibus Casa Verde ja R. Italianos.

REVISTA ESTONIANA

LÖUNA - AMEERIKA EESTI AJAKIRI

*Ilmub Brasiilias, São Paulo Eesti A. ja H. Selts „Uus Kodu” kirjastus-osakonna väljaandel**1 kord kuus*

Nr. 5 (8)

Juuni

1935. a.

READ KOOMALE!

Rahvustunne pole mitte kodanlaste luksus ega lõbuasi, pole ka mitte fantasööride ettekujutuste mänglemine, vaid reaalne hingeluline nähe, mis kasvanud ühes inimese kasvamisega ja saanud tema arusaamise ilma, pruukide, kommete ja püüete iseloomustavaks aluseks ja tagant tõukajaks. Rahvustunne pole mitte pühapäeva rüüd, mida iseäralikkudel aegadel selga tõmmatakse, et siis laulda isamaalisi laule, ehk teha ilusaid sõnakõlke luulekeeles, ülistades oma rahvust kõrgemaks kui teisi. See on viltu kasvanud rahvustunne, ebateele kaldunud oma reaalselt ja loomulikult aluselt.

Loodus, milles rahvas elab, maa kliimalised, geograafilised ja igalaadilised muud olud, mille järele rahva elu peab kujunema, rahva ajalugu, tema vahekorrad ja kokkupuutumised teiste rahvastega — kõik need ühiselt sünnitavad aegade jooksul rahva hingelaadi, mõtteviisi, kalduvused ja ideaalid, pruugid ja viisid, mõjutates isegi tema keele laadi, isegi tema kehalist konstruktsiooni.

Sellepärast tunnebki iga inimene enesel kõige parem olevat oma rahva seas. Tema on palju, õige palju ühist teistega, kelle seas ta elab. Tema saab teistest aru ja temast saadakse aru, tema püüded ja viisid ei ole võerastavad, naeruväärsed tema kaaselanikkudele.

Ja just see ongi see põhjus, miks me ei tunne endid kodus olevat võera rahva seas, isegi siis, kui nendega küllalt harjunud oleme.

See on just niisama, kui oled männi pannud kasvama madalale ja vesisele pinnale, — ta jääb kiduraks ja ei tõsta ialgi oma latva elujõuliselt taeva poole, sirgudes vägevatüveliseks puuks, millest igaltühel heameel on. Viid sa aga paju või lepa madalalt jõe äärest,

kus nad nii elurõõmsalt haljendasid, üles nõmmele uhkekrooniliste mändade kõrvale, siis näed pea, et ta pea kaotab oma elurõõmsa välimuse, kuna ta juurtel puudub karastav värske vesi, mis on olnud olemise üks algtingimusi. Ning finiki palm kasvab, nii imelik, kui see ka paistab, ja kannab vilja ainult liivases kõrbes kõrvetava päikese all.

Kas ei tunne enesel itaallane hea olevat ainult lõunamaa naeratava päikese ja sügavsinise taeva all, alati rohelises looduses? Ning kas ei tunne eskimo ennast kodus olevat ainult Gröönimaa või Aljaska karmis jäätanud looduses, kus tal puudus on kõigest, mis meie arvates sündsaks elamiseks tarvis? Ja kas tunneks ennast madalikul võrsunud ungarlane kodus ja rahuldatus, järskudes mägedes, sügavate orgude ja metsaga kaetud mäekülgedega, kus puuduvad rõõmsalt hirnuvad hobuste karjad ja merena laenetavad nisu väljad, aga kus enesel nii sünda tunneb olevat schweitslane või Kaukasi zerkess.

Sellel alal on ka kasvanud ja arenenud, inimese loomuse ja ilmavaategi põhjaks saanud rahvustunne. Ning ei ole selles ei häbi ega halba.

Ning üks olekski hull, nukrameelseks tegev igavas rahvasteperes, kui muutuksid kõik rahvused ühesugusteks, kaoksid rahvaste lopsakad värvirikkused ja mitmekülgsused! Oleks siis niisama, kui iga Jaak oleks niisamasugune kui Mihkel ja Liinet Miinast raske lahutada. Ehk nagu Põhja-Ameerika ühtlustav majade ja linnade ehituskava ja nägu, kus üks linn on väga teise taoline ja väike provintsi linn vähe lahku läheb New-Yorkist oma üld-ilme poolest.

Katsugu igaüks rahvustundest kui loomulikust reaalsest arusaada. Küll siis oleme

palju edasi jõudnud terve rea elu nähtuste arusaamises, nende hindamises ja ka eneste elu, ülespidamise ja õigekspidamiste tasakaalustamises.

* * *

Kui oleme eelmistes ridades puudutatud mõtteid asjalikult silmitsenud, siis on meil kohe selge mitmegi rahulolematuse ja närvitsemise põhjused, mida me kõiki mitmesugustes varjundites läbi elame.

Teistega läbikäies on esimene asi keel, teisest arusaamine: tahad ju ometi, et sinust täielikult aru saadakse ja niisama et ka sina teise kõne vähematki mõttepeensust märgata suudaksid. Nii oleme elanud aastaid teiste inimeste seas, kellega meil puudub ühine keel. Sellest puudusest peame katsuma nii täielikult, kui keegi suudab üle saada: peame võimaliku täiuseni ära õppima Brasiilia keele. Loomulikult ei ole selle juures kaalul ainult hingeeluline rahuldusotsimine, vaid mitte vähem tähtis on ka maa keele head tundmise praktilised tagajärjed.

Kuid keele korraliku tundmaõppimise järele ei kao veel sugugi see üksildustunde rahuldatus, mida kõik oleme tunnud — üks teravamalt, teine kergemalt. Alles siis hakame sügavamalt tundma, et meie oleme põhjamaa rahulikuma loomuga, vähe pikaldase, kuid püsiva olemisega eestlased, kuna meie kaaslane võib meist nende loomu põhialustest täiesti erineda, olles meist lahkuminev vahest kõiges, mis meil omane ja millest lugu peame. Oleme ometi selle juures kaugel sellest, et teist halvaks pidada, või endid ülistama hakata, tundes ainult selgelt, et oleme lahkuminevatest rahvustest.

Kuidas mina isiklikult olen headmeelt ja lugupidamist tunnud kaugemal sisemaal elavate pärismaalaste vastu, kellede juures olen leidnud niisuguses täiuses hingeomadusi, mille poolest meie vaesed oleme, mida vist küll meilt on riisunud praegus aja tsivilisatsioon. Igalpool olen leidnud sarnast lahkust, sõbralikkust, appiastumist, mida Eestis vaevalt näed. Ja seejuures võera vastu, kellega üks teisest kuigi palju arugi ei saanud. Ja sarnast sõnapidamist, võera vara mitte puutumist ei leidu ka enam ei siin, suurlinnade ligiduses, ega Eestis.

Kuid ometigi ei teki niidid meie hingeliste püüete vahele, ei taha sobida sügavamad suhted. Tihtigi jõuame seisukohtadeni, mida teinepool aru ei saa, ega omaks saa võtta.

On ju õigus, et ka kaasmaalaste vahel tuleb küllalt ette ülepääsematuid lahkuminekuid nii loomustes, kui ilmavaadetes, kuid siiski on nii palju ühist, siduvat, mis ligendab inimesi, teeb neid üksteisele arusaadavaks.

Ning juba vana halli aja tarkus on äratundmisele tulnud, et ei ole hea, kui inimene ükski on. Kõik me otsime enestele teisi, kellega oleks hea olla, kellega võime ühiseid asju arutada, teades et üksteisest aru saame. Ja neid leiame ennem ikka nende hulgast, kellega oleme võrsunud ühest kändust ja üleskasvanud ühistes oludes, kandes enestes esivane. atelt pärituid kalduvusi ja viise, kellega on meil üks keel ja väga laialatusliselt ka üks meel.

Meid on siin São Paulos ja ümbruskonnas kena koguke, kes juba enam-vähem püsima on jäänud, kellel otsimise ajajärk seljataga ja, püsiva teenistuse leides, ankrusse on heitnud. Need on juba üksteist otsima hakanud ja ka leidnud. Keskkoh, oma selts „Uus Kodu“ on loodud, mille ümber ja kuhu ka edaspidinegi koondumine tuleb juhtida. Algaja, hammaste tuleku valud on juba mööda ning seltsis on kogunenud ja väljakujunenud oma sisu ja juhtiv kogu.

Puuduvad sarnased lahkkelid, mis uute juurdetulejate seas võerastust ja vastumeelsust võiks tekitada. Igaüks leiab sõbralikku leplikkust ja sooja vastuvõttu. Igaüks leiab ka sündsast tegevust ja meelelahutust — igäihele tema kalduvuste ja kogemuste järele. Hulga seas leiab igaüks omale sündsast sõpra, kellega on hea vanu asju ja aegu meelde tuletada ning uusi olusid ja asju vaadelda. Laulu sõpradele on laulukoor olemas, kes ainult suuremat lauljate osavõttu ootab, et suuremate palade kallale asuda. Kellel lusti on osa võtta näitemängust — astugu aga juure: mida rohkem osavõtjaid, seda kergem on leida sündsaid osalisi uute näidendite kallale asumisel. Kellel praegu veel pole välja kujunenud kalduvust, vaadaku pealt ja ajagu juttu hea naabriga, — külap hiljem ilmub tahtmine sekka lüüa. Ja kõik tunnevad endid ühise suure perekonna liikmed olevat. Niimoodi harineme veel enam üksteisega, leides seda hingelist sugulust ja omataolisi, kelle järele tarvidus. Siis ei tunne me endid enam üksik olevat, vaid meil on kaaslased, kes meie kohased on. Siis on ka sündsamad, vabad närvilikkusest vahekorrad kõigi teiste siitmaa kaaslastega, kellega töö ja igapäevases elus kokku puutume ja ühist koormat veame,

sest me tunneme endid tasakaalus olevat, kindel pind jalge all.

Nii siis, São Paulo ja ümbruse eestlased! Kõik seltsi! Laulame ja mängime ühes, loeme üheskoos Eesti kirjandust ja ajalehti, lõbustagem endid üheskoos omasugustega,

arutagem üheskoos oma eluküsimusi. Siis saame üle mõnestki hinge piinast ja eluraskusest. Siis oleme head lapsed oma kodumaale, kuid head kaasmaalased ka omal uuel kodumaal.

J. K.

Esimesi Eesti konsuleid Lõuna - Ameerikas

TOIMETUSE MÄRKUS: Anname hea meelega oma lehes ruumi käesolevale kirjutusele, mis elavalt kujutab siinse Eesti kolonii seisukohta konsuli küsimuses ja teravat ahastust äratõugatuks jääda kodumaast, mille kodanikuks jäämine peaaegu ülepääsemataks küsimuseks kipub kujunema.

Kui 1925. aastal eestlasi suuremal hulgal Brasiiliasse rändas (umbes 3.000), siis peagi tõusis viimaste hulgas tarvidus oma konsuli järele, et oleks võimalik uuendada omi välispassse, missugused väljaantud suuremal hulgal ainult 6. kuu peale, kuna see aeg peagi möödus. Siis kuidagi juhuslikult saadi teada, et Inglise konsulaat ajab Eesti asju ja pikendab ka passe. Ja nii said paljud eestlased päris odava maksu eest, millist summat ma enam ei mäleta (vist 5 milreisi aasta), omad passid uuendatud. Kuid see aeg oli üürikene.

Päeval, mil ka oma passi tasku pistsin ja sammud Inglise konsulaadi poole seadsin, oli minu üllatus suur, kui pass tagasi anti ja öeldi, et „meie Eesti passe enam ei pikenda, selleks pöörake oma konsulaadi poole Rio de Janeiros”. Oma konsulaadi poole — jäin tummalt mõtetes seisma, ilma et midagi oleks saanud vastata. Aadressi mulle ei antud ja seda ka ei küsinud, — oleks naljakas välja kukkunud. Pass jäi muidugi pikendamata ja on seda tänini, nagu kõigil teistel.

Väljudes konsulaadist, mõtlesin iseeneses, et millal sarnane asutis pidi Riosse asuma, kuna sellest keegi midagi ei teadnud. Hiljem, nagu läbi paksu uduloori, tuli selgust sellesse müstikasse: keegi hr. Rudolf Ise olevat Eesti aukonsuliks nimetatud Rio de Janeirosse, pikendavat passe ja andvat ka tuliuusi välja. Oma eluülespidamist teenivat siiski kusagil korgivabrikus insenerina. Sellest ei saadud aga mingit ametlikku teadet, ehkki küll tol ajal oli juba São Paulos Eesti Selts olemas,

kus suurem osa eestlasi elas. Need umbkaudsed teated käisid eestlaste seas ringi, kindlat aga ei teadnud keegi mitte midagi. Päev läks päeva järele ja neile järgnesid aastad...

* * *

Oli laupäev 1929. a. ja Eesti Seltsis piduõhtu. Hommikul liiguvad aga jutud, et hr. konsul sõidab Riost siia, või on juba sõitnud, ja õhtu tuleb seltsi. Milline üllatus: saab näha Eesti Vabariigi esitajat ja võib olla ka jutugi ajada. Jõudis õhtu ja pidu algus, kuid konsul pole veel ilmunud. Uldine ärevus. Juhatusel liikmed käivad ringi, näod tõsised. Kell on juba kümme, aga külalisest märkigi. Siis äkki ilmub uksele hr. konsul ja sammub mööda trepiastmeid pikkamisi ülesse. Järgnevad tervitused ja tutvunemised. „Aga kus on päevapiltnik,” küsib ootamata hr. konsul. „Meil siin ei ole päevapiltnikku”, vastab üks juhatusel liige. „Aga ma olen ju ise nüüd siin”, vastab konsul. Püüame siis kõik vabandada hr. konsuli ees, et ei teadnud ju tema siia tulemisest midagi ja sellepärast ka päevapiltnikku ei teadnud kutsuda. Kuid hr. konsul ei tahtnud sellest midagi teada, tema aga olla sõidust ette kirjutanud ja miks ei ole aga pildistajat! Kõnesolevat kirja aga tänapäevani keegi pole näinud. Mäletan, et üks juhatusel liige linnas poole ööni fotograafi otsis ja siiski ilma selleta tagasi tuli. Nii ei saanud meie hr. konsuli esimest soovi täita ja ta lahkus muidugi tusase meelega São Paulost!

Kõigele sellele järgnes pikem vaikus...

Elas ja oli konsul Rio de Janeiros, kuid São Paulos ei olnud temast midagi kuulda. Ei ka mitte ajalehe veergudel sõnakest. Mõned eestlased, kel hädasti tarvis oli passi pikendada reisimiste või mõnel muul põhjusel, saatsid omad passid Riosse, juure lisades 15. milreisi aasta eest, missugune summa hiljem tõusis kolmekordseks. Sarnane kõrge tasu suurus, selle saatmiskulud ja kirjavahetus ei

olnud kõigil mitte kerge, millepärast São Paulo eestlased loobusid passide pikendamisest. Paljudel puudus üldse konsuli asukoha kindel aadress, mis tihtipeale muutlik oli. Kui midagi oli tarvis järele pärida mõne küsimuse üle, siis tuli 5 milreisi kirjale juure lisada, muidu ei saanud vastust. Isiklikult hr. konsuli jutule minnes, oli esimene küsimus: kas pass pikendatud, ja kui seda ei olnud või ei saanud kohe teha, siis oli sellega ka jutuajamisel lõpp.

Sarnased olid lood kuni 1933. aastani, mil Eestis hakkas „Vabside” liikumine. Siis nagu hauast tõusis ülesse ka hr. konsul Rudolf Ise ja oligi jälle, üle neljaaastase vaheaja järele, São Paulos Eesti Selts „Uus Kodus” Vabariigi aastapäeva pühitsemisel. Pidas kõnet, soovitades eestlasi koguma seltsi ümber, hoidma alal rahvustunnet, määras vastuvõtmise tunnid siinviibimise ajal jne. Kõik oli puha nagu ümberpööratud, lahkust ja vastutulelikkust igalpool.

Kuid mitte alati ei pääse ideed ja liikumised võidule, ja nii läks ka see „Vabside” liikumine ja rüüskamine armetult nässu. Sellepeale vaatamata jätkas hr. konsul oma „ülesehitamistööd” Rios ja São Paulos. Pidas alalist kirjavahetust seltsiga ja eestlastega, ja kui grupil eestlastel Rios mõte tuli seltsi asutada, oli ka konsul selle mõtte ametlik pooldaja, kutsudes eestlasi määratud esimehele koosolekule.

Kuid kõik oli juba hilja. Kuulujutud jõudsid S. Paulosse, et konsul hr. R. Ise lahkub ja läheb tagasi kodumaale, mis ka pärastpoole tõeks sai. Kuid vaja oli veel enne lahkumist, viimasel tunnil päästa, mis päästa võis. Oli ligidal 1934. aasta Vabariigi aastapäev. Juba paar kuud hr. R. Ise teatas ette, et tuleb S. Paulosse ja tahab ennekuulmatalt hästi Vabariigi aastapäeva pühitseda, mis oleks ka ühtlasi tema lahkumispidu Brasiiliast, kus nii palju aastaid elanud ja eesti kolonii heaks käekäiguks ütlemata palju „kaasa aidanud”.

Saabus see päev, mil hr. konsul pidi São Paulosse jõudma. Jaamas määratud ajaks, hommiku kell 7, oli ootamas kaks juhataste liiget, kuid hr. konsuli ei ilmunud kusagilt. Jõuab keskpäev — ei midagi, ja alles õhtul kell 7 jõuab kauaoodatud külaline, kuid teda vastu võtmas oli veel ainult üks, sest teine ei kannatanud ootamist välja. Ei olnud ka mitte ühte lille, kurb jälleägemine.

Vabaduspäeva pühitsemine kujunes suurejooneliseks nagu seda alati E. Selts „Uus

Kodus” on olnud. Peab siinkohal tähendama, et eestlased São Paulos kunagi pole oma isamaad ära unustanud, väljaarvatud mõni üksik, ja alati massiliselt Vabariigi aastapäeva pühitsemisest osavõtnud. Ilmusid kirjeldused kohalikes ajalehis Eestist ja tema konsulist piltidega. Lõpuks korraldati üldine intervjuu ajakirjanikkele ühes banketiga, kuid kes selle kulud kandis, jääb siinkohal saladuseks, küll ei teinud seda aga mitte kokku kutsuja. Sarnane teguviis ei tunnista küll mitte konsuli soliidest kvaliteedist, ei ühestki vaatepunktist vaadatuna. Peab siis ka seda oletama, et kõik see, mis siin sündis Eesti nime tutvustamiseks, oli küll rohkem oma isikliku karjääri tegemiseks ettenähtud.

Siis see Argentiina ja Uruguay sõit ja sealt eestlaste elu-oluga tutvunemine.

Milleks see kõik just enne ärasõitu Eestisse?! Sarnaseid reise oleks pidanud hr. konsul siis tegema, kui asus konsuliks Rio de Janeirosse. Oleks pidanud tutvunema kohe eestlaste eluga Lõuna - Ameerikas, sest oli ju konsuliks kogu Lõuna - Ameerika jaoks. Kahjuks hr. konsul lõpetas seal, kust oleks pidanud algama ning, siis oleks, võib olla, see temale siinoleku ajal kasuks olnud ja kogu eesti koloniile. Nüüd, kus hr. Ise oli 8 aastat konsuliks Brasiilias, peab küll otsekohe ütlema, et lugupeetud härra küll pea-aegu midagi eestlaste heaks ära ei teinud. Eesti nime, õigem ütelda, küll oma nime, tutvustas ainult enne ärasõitu, et siis Eestis loorberisid lõigata: Vaat, mina olin Brasiilias kaheksa aastat konsuliks, kus eestlased suures viletsuses ja varbad täis liivakirpe. Tegin tööd ja nägin vaeva Eesti ja eestirahva kasuks. São Paulo eestlased on harimatud ja igasugusest alaväärtuslisest elemendist koos. Kuid siiski pidi hr. konsul tunnistama, muidugi vastutahtmist, et São Paulo eestlased on edasi jõudnud, suutnud omale avarad seltsi ruumid muretseda ja seltsi kindlal jalal hoida. On nii mõndagi veel, mida konsullilt oleksime tahtnud näha, kuid mida ei olnud, vaid vahest isegi päris vastupidi. Kuid jätan need asjad siin üksikasjaliselt arutamata, läheks liiga pikale. Sellest ehk teinekord.

Viimasel hr. konsuli siinoleku ajal 1934. a., Vabariigi 16-da aastapäeva pühitsemisel teatas hr. konsul, et São Paulosse saab Eesti aukonsuliks norralane, ärimees hr. Finn B. Arnesen, kes ka E. V. valitsuse poolt vastuvõtmist leidis ja hiljem, 29. mail, Bra-

siilia Uhendriikide valitsuse poolt ametisse kinnitati.

Teistes osariikides anti Eesti konsulaar asjaajamine Inglise konsulitele üle.

Hr. Finn B. Arneseni nimetamine Eesti aukonsuliks São Paulosse võeti Eesti koloonii poolt teatava rahulolemisega vastu, teadmisesega, et vähemalt ükskord ometigi São Paulosse saab oma konsul, keda nii ammu aega oli igatsetud. Hr. Finn B. Arnesen võitis peagi kogu eestlaste lugupidamise, ja seda ära teenitult, sest peab ütleva, et seda, mis hr. Ise kaheksa aasta jooksul ei suutnud ära teha eestlaste ja Eesti nime tutvustamiseks, hr. Finn B. Arnesen poole aasta jooksul ära tegi. Olgugi et hr. F. B. Arnesen rahvuselt norralane, on tema eestlastele alati ligidal olnud, osavõttes seltsielust, pidudest ja koosviibimistest. Möödunud jõuludel korraldas eesti lastele toreda jõuluõhtu jõulupuuga ja kinkidega, kattes laua rikkalikult kookidega ja schokolaadiga. Oli esimene südant liigutav lõbus koosviibimine eesti lastele ja lastevanematele siin võõrsil, mis mul iialgi meelest ei lähe. Hr. R. Ise, selle kaheksa aasta jooksul ei mõtelnud kordagi sarnase asja peale, olles eestlane ja lähemal oma rahvale. Takistuseks ei saa olla kulude küsimus. Ta tundis siis küll pahameelt, kui ei oldud vastas foto ja lilledega. Käis ringi päevade viisi S. Paulos foto aparaat peos, et pildistada igat vastu tulevat eestlast, et siis pärast näidata Eestis udupilte... Aga kuidas muidu käib eestlase käsi, kas on tööd jne., sellest ei teinud hr. Ise kunagi juttu — ju see vähe huvitas.

Nii korraldas hr. F. B. Arnesen Eesti Vabariigi 17. aastapäeva pühitsemiseks pidustuse E. Selts „Uus Koduga“ käsikäes sarnaselt, nagu seda tõesti ennem São Paulos pole tehtud. Tutvustas Brasiilia ajakirjandust pikemalt Eesti ajalooga ja tema tähtsamate meeste elu ja tegevusega, kinkides E. Selts „Uus Kodule“ lugupeetud rigivanema pildi. Sama tegi ka hr. R. Ise, kuid selle vahega, et riigivanema pildi asemele saatis oma pildi...

Hr. Finn B. Arnesen, asudes Eesti konsuliks S. Paulos, võttis asja tõsiselt ja püüdis vastu tulla eestlastele niipalju, kui seda võimalik ja tema võimu piirides seisis. Nii sõitsid neli eestlast paari kuu eest kodumaale, kelledele hr. Arnesen muretses poole hinnaga sõidupiletid soome laeval ja tasus omast taskust pileti ühe vanema naisterahva eest, kes siin üksi jäänud. Omal kulul sellepärast, et

ei ole hr. Arnesenil sarnaseid Vabariigi summased tarvitada, kui oli hr. Isel, viimase enese tõenduse järele.

Kuid hr. F. B. Arnesenile Välisministee-riumist saadetud eeskirjad ja instruksioonid ei luba teda nii töötada, nagu tema soov ja elu tarvidused nõuavad. Tähtsamatest puudustest on just see, et hr. F. B. Arnesenil ei ole õigust pikendada passe, rääkimata uute väljaandmisest. Kuid hr. Isel olid need õigused, olgugi et oli aukonsul, nagu seda on hr. Arnesengi. Miks sarnane vahe, jääb küsitavaks? Meil eestlastel, kes juba kümme aastat siin oleme, on kõigil passid pikendamata ja oma maksvuse kaotanud. Neid uuendada pole võimalik. Milleks siis õieti konsul, kui tal just neid õigusi ei ole. Nüüd saadavad inimesed lähedalt ja kaugelt passe pikendamiseks konsulile, kuid viimane peab nad samuti tagasi saatma, nagu tulid. Ainult pea kirjavahetust, kuluta aega ja raha, ilma et sellest kellelegi midagi kasu oleks. Sarnasel moel edasi töötamine muutus hr. Arnesenile muidugi võimatuks, ja ta saatis lahkumispalve E. V. valitsusele.

Lugesin hiljuti tüht kirja, mida mulle konsul Arnesen lugeda andis. See oli ühelt kodumaale saabunud Brasiilia eestlaselt, kes pidi 100 E. krooni (see on ligikaudu 500 milli) trahvi maksuma sellepärast, et tema paberid polnud korras — pass uuendamata. Nimetud kirjas pööras isik palvega hr. Arneseni poole, et viimane mõjuks E. Valitsusele vabastamiseks tollest trahvist kuna ju passi pikendada ei saanud. Nüüd kerkib tahtmatult küsimus, kes on sarnases seisukorras süüdi? Küll mitte praegune konsul hr. Arnesen ei ka see vaene väliseestlane.

Kõigil Baltiriigel, peale Eesti, on omad saadikud ja konsulid siin, kes hoolitsevad koloonii eest, ehitades koolimaju ja kirikuid valitsuse abil. Nii on näit. leedulastel São Paulos kolm koolimaja valmis ja kirik praegu ehitusel. Soome, Läti ja ka Norra kolooniid on palju väiksemad, kui eesti koloonii, kuid sellepääle vaatamata on neil oma täieõiguslikud saadikud ja peale selle konsulaadid suuremates linnades, ainult eestlased on pidanud vaeselapse osaga leppima ja kui abi tarvis olnud, siis naaberahvaste konsulite poole pöörama, kes mõnelgi juhtumisel appi on astunud.

Nüüd, kus hr. Arneseni lahkumisega ähvardab eestlasi jälle ilma konsulita jäämine, tuleb küll E. Vabariigi valitsusel São Paulo

konsulaadi asja tõsisemalt võtta ja määrata täieõiguslik konsul S. Paulosse, kus eesti kolonii Lõuna - Ameerikas kõige suurem, ehk mõjuda hr. Arneseni edasi jäämisele suuremate tegevusõigustega. Vastasel korral ähvardab

paratamata Brasiilia eestlaste võõrdumise kodumaast ja astumine siitmaa kodakondsusesse, et mitte linnupriina edasi elada.

Linnuprii.

Eesti asunikud ja emigrandid Lõuna-Ameerikas

Juba teist aastat ilmub teie ette São Paulos algatud meie häälekandja „Meie Kodu”, algusnimega „Uus Kodu”. Jõudu mööda on ta püüdnud meie oma asjade arutajaks olla, koondades enese ümber neid, kellel selge oli, et meie ei tohi jääda üksikuteks, laiali pillatud inimolevusteks võeraste murrus, tundes igatsust omataoliste järele, vaid et meie peame looma sidet üksteisega, üksteisele kõlblist tuge andes ja hoogu.

Kaugelt suurem osa Lõuna Ameerika eestlasi - emigrante on siia rännanud viimasel ajal, aastat kuus kuni kümme tagasi. Kuid leidub vähemaid asundusi ja üksikuid eestlasi endistelt aegadelt.

„Meie Kodu” tahab kõikide nende suguvendade häälekandja olla kord-korralt seda ülesannet täielikumalt ja mitmekülgsemalt täites. Ta tahab olla nende hädade ja raskuste, kordaminekute ja püüete valgustajaks ja selgitajaks. Ta tahab võimaluste piirides selgitada küsimusi elu, tegevuse ja teenistuse olude ning võimaluste kohta Lõuna Ameerika nii laialistes ja mitmepärastes regioonides, et näidata, kuhu poole oleks sünnis siinsamas praegu veel liikvel olevatel elementidel, kui ka uutel juurdetulejatel oma sammud seada ja tegevusala otsida.

Kuid et Lõuna Ameerika nii päratu suur on, tema olud igapidi lahkuminevad on mitte ainult üksikutes riikides, vaid ka iga riigi piirides eraldi, siis ei saa meist ei keegi neid olusid üksikult täielikult tunda, vaid igaüks meist peab nende valgustamisel võimalust mööda kaasa aitama. Eks ole meist paljud imestanud ja pahandatud olnud, lugedes „asjatundvaid” kirjutusi Brasiilia kohta kodumaa lehtedes, mis mõne üksiku Brasiilia osa ja olude kohta vast õigedki on, kuid kujutaja poolt üldistatult päris vale pildi ja ebaõige ettekujutuse annab kogu Brasiilia kohta.

Sarnastest vildakustest tuleb üle saada. Ja selleks on ainuke õige ja võimalik tee laialine ühistöö. „Meie Kodu” toimetus palub

kõiki Eesti asunikke ja emigrante aegajalt meile kirjutusi saata kõige üie, mis teisi võiks huvitada — nii meid endid, kui ka kodumaale jääjaid: kuidas keegi siia sai, mida ta lootis ja mida ta leidis, kuidas alguses tööd ja asupaike otsiti, missuguste raskustega sõidida tuli ja kuidas nendast üle saadi, kuidas praegune elujärg on, missugused on tuleviku lootused, missugusena paistis alguses uus kodumaa ja missugune tundub ta olevat praegu; kuidas on läbisaamine ja läbikäimine olnud naabritega ja inimestega, kellega tuli ja tuleb ühes töötada ja missugused on vahekorrad kohalikkude ametivõimudega. Maalt tuleks kirjutada loomulikult mida kasvatatakse ja mida see annab, millega rahalist sissetulekut sünnitatakse ja palju see annab, kuidas on taluhooned, elujärg, viljapuuad, talu ja asunduse välimus, kui palju on asunduses elanikke ja kes nad on, jne. jne. Kõige juures võib võrdlevaid märkusi teha kodumaa olude kohta. Mida täielikum ja mitmekülgsem on igalaadiliste andmete kogu, seda parem.

Ärge keegi sellepärast kirjutamata jätke, et pole kirjamees, et käekiri halb või palju õigekirjutuse vigu. See ei tee häda. Meie toimetus seab kõik ilusti ritta, parandab, mida tarvis, ehk tarvitab kokkuvõetud kirjutustes meile saadetud andmeid. Ega pruugi ka kõik korruga kirjutada, mida kirjutada oleks: võib kord kirjutada ühe asja kohta, kord selgitada teist.

Niimoodi saame kõik ligemalt ühendusse üksteisega, õpime tundma olusid üksikasjalisemalt ja leiame vast isegi praktilisi näpunäiteid mõne sammu seadmisel.

Toimetus pöörab selle üleskutsega mitte ainult uute sisserändajate poole, vaid loodab palju kaastööd just vanematelt sisserändajalt, kel siinse elu ja olude tundmisel suuremad kogemused, sest nemad tunnevad olusid ka ennekrisiiaegsel ajajärgul. Meie ei taha kaastööd mitte ainult maalt, vaid ka linnast, kus meie suguvendi enam elab. Kuid meie

üleskutse hüüab üle terve Lõuna Ameerika, eestkätt küll Argentiina eestlaste poole, kust oleme saanud senini kirjutusi peajasjalikult meie lugupeetud Ray-Mondilt, kuid teised on kaunis tagasihoidlikud olnud.

Nii siis — kõik üheskoos selgitavale ja valgustavale tööle! Ärge jätke midagi puutu-

mata, milles peegelduks meie elu ja meie uus kodumaa.

„Meie Kodu” toimetis.

Märkus: Kirjasaatjaid palume ikka ülesanda oma täielik postiaadress, kui ka ligem raudtee jaam.

MEIE PILDID

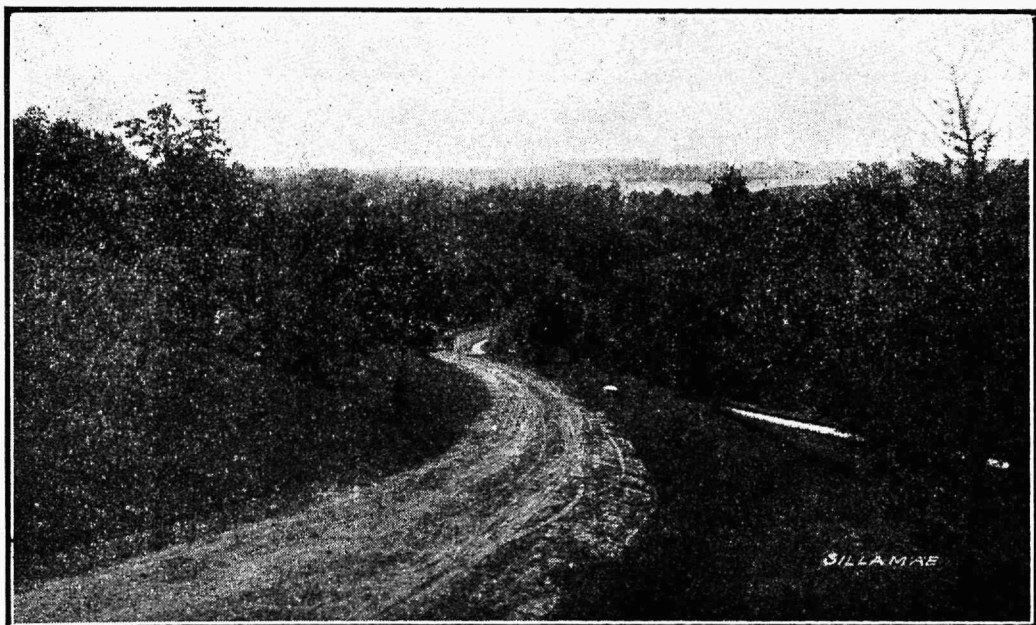
„Meie Kodu” toimetis on õigeks ja soovitatavaks pidanud avaldada meie lehe veergudel pilte, mis kujutavad meie tegelasi, pidulikke koosviibimisi, meie uue kodumaa tähelepanu väärivaid kohte ja asutusi, mis meile kõigile huvitavad ning ka vana kodumaa lugejatele selgemat ettekujutust sünnitavad meie elust ja ümbrusest.

Tahame seda teed ka tulevikus jätkata. Et meie piltide seeriat sisukamaks teha, pa-

korda läinud ülesvõtted, mis klische valmistamist võimaldaks. Ka olgu igal pildil pisike iseloomustav kirjeldus kaasas ühes aja ja koha nimetamisega.

Nii tekiks meie lehe kaudu koondatud rikkalik ja sisukas kogu pilte, milles peegelduks osa meie rahva ajalugu siin Lõuna Ameerikas.

Kuid peale selle tahame jätkata mitmesuguste üldsisuliste piltide avaldamist Lõuna Ameerika iseloomustavamatest kohtadest, ehi-

Sillamäe maastik põhja - Eestis.

lume kõiki eestlasi Lõuna Ameerikas meie selle juures abiks olla ja ilusas asjas kaasa aidata. Saatku igatüki selleks meie toimetusele ülesvõtteid oma elust ja ümbrusest, mis meie asumise algust, tööd ja kordaminekuid ning kaugemaid saavutusi iseloomustaksid. Soovitavad on muidugi ainult enam-vähem

tustest, inimestest, nende tegevustest ja loomadest.

Ei taha meie aga ka mitte jätta meelde tuletamata endist kallist kodumaad tema armaste iseloomulikkude maastikkudega, metsade, jõgede ja järvedega, taludega ja lakkavate põldudega, linnade ning ajalooliste kohtade-

ga, mis nii paljude mälestustega seotud. Need pildid aitavad elustada ja arusaadavaks teha meie jutustusi endisest kodumaast ka meie lastele, kes väikesena sealt lahkusid ehk isegi siin teistsuguse taeva all ilmavalgele on tulnud.

Olgu ka meie pildid mitte möödaminevaks juhuslikuks silma löbuks, vaid osake meie ajaloost ja elust.

Toimetus.

Júri Viinamäe Rio de Janeiros peetud kõne kokkuvõte

Minu armsad ühise isamaa lapsed!

Mitte kaua aja eest, juhtus minul Saksamaal järgmine lugu. —

See oli pühapäev Königsbergis. Läksin ühte habemeajaja äri otsima. Mulle üllatuseks olid kõik ärid kinni, kuna Berliinis võib ka pühapäeval suuremates jaamades seal olevais ärides ennast siledaks lasta teha. Mulle õnneks leidsin siiski ühe äri ukse olevat lahti.

Kuid minu nõudmise peale, väga kohkunud näoga, ütles neiu: wie soll ich es tun? (kuidas pean ma seda tegema?) Vastasin: Nii kuidas ikka. Ja jällegi: Wie soll ich es tun? Seletasin kohkunule, isegi täis imestust:

— Võtke seep, pintsel ja nuga kätte ja töötage niisama, kuid aripäivil. Mulle näis, et preili oli sõgedusega löödud, sest ta huult tuli jällegi:

— Wie soll ich es tun?!

Nagu poleks eluski habet ajanud, nii tobedalt vaatas ta mulle otsa. Minu habe jäigi ajamata. Ja jumalaga jättes kostis jällegi: Wie soll ich es tun?

Vaadake, minu lugupeetud eestlased. Meie ise pole tihti targemad, kui see neid. Ikka ja alati on välismaail kostnud minu kõrvu eestlaste suust: Kuis peame seda tegema? Kuis pean seda tegema?

Ei leita vormi, kuis tuleb Eestit meeles pidada ja Eestile elada. Kuis pean seda tegema? Vastus lihtne. Nii kuidas ükskord aastas seda teed, nii tee ikka 24. veebruaril, meie kodumaa iseseisvuse sünnipäeval, on sinu süda täis rõõmu ja tahet sünnipäevast jutustada, paljudele sellest hõisata. Jää truuks selle tahtele ja rõõmule terve aasta läbi.

Et mina kord Eesti sünnipäevast kõnelen, siis lähen ka selles sihis ka edasi.

On juba 17. aastat mööda ajast, kus eesti sõdurid oma verega Eestile uue tuleviku lunastasid.

Oh ei! mitte ainult sõdurid vaid terve rahvas! Rahvas ise lunastas võitlusega ja verega igatsustega lootuste täidmineku või-

malusi. Eesti mehi ja naisi, lapsi, noorureid ja vanu, kõik on minu oma silm sõjaliinil näinud. Näinud võitlemas. Võitlemas verist võitlust. Neljateistaastaseid ja üle kuuekümnepäevaseid võitlejaid oli lahingutes.

Meie endine vabadus ja rippumatus sai tagasi võidetud, tagasi lunastud. Murdus saksa piits ja vene tääk.

Meie Eesti võiduga ei täitunud siiski mitte kõiki eestlaste lootus. Mõnigi asi võttis teise kuju ja pöörde. Kuid asi võttis teise kuju ja pöörde. Asi! Mitte riik. Ja nii mõnigi istub „viltu läinud asjade” pärast välismaal ja söimab — riiki! Kui ebalooiline ne söim ja kurjustus. Teadke! Eesti maa on samasuguseks jäänud ta sisus ja iseloomus, missugusena lunastasime ta ikke alt. Ta on veel. Ja et ta on, siis nõuab see Isamaa meilt tööd ja truudust.

Ja teadke veel, et riigi pea elundiks on kodanik, mitte — asi! Kodanik täis vaivastust, kohustust ja truudust.

Meie ei tohi olla pärit — mitte kusaigilt ja ei tohi elada mitte millelegile.

Eestlane, kes seda ütleb ja teeb, on — defektne riigikodanik. Riigil, meie kodumaal, on tarvis aga hingeliselt terveid kodanikke. Eesti riik ja meie iseseisev maa ootab meilt samme, tegusid, asju täis värskust ja tervist missugused on läbiimbunuid kõhklemata andumusega. — On surmal suur sisu ja tähtsus, siis ammugi — elul! Elu sisuks peab igal eestlasel olema — kodumaa! Eesti!

Võersil olek ei tohi meid, kodumaa suhtes sisutuks teha. Ka võersil olgu meie elu tuumaks — Eesti!

Saksamaal on iga raudtee vagunil oma „Heimat Station”. Tundub nagu oleks külmal hingeta rattal tuksuv süda ja igatsus — Heimat Stationi järel. Ja tõesti. Iga katki läinud telg ja vagun saadetakse — „kodujaama”.

Elutul ajal seal on kodujaam ja vajadus selle kodujaama järel. Ja vaadake endid!

Meie inimesed, kellel süda rinnus, kõlgume „kodu jaamata” — koduta. Pärit — mitte kusagilt. Elab — mitte kellegile. Jõle, et üks inimene võib sarnaseks kodumaa desertööriks saada. Südamega põgenikuks kodumaale vastupidises sihis. Kuid see peab lõppema! Eestlased on ikka uhked isamaalased olnud. Mõtelgem meie suure 16. aasta eest peetud sõjale mitme vaenlase vastu.

Ärgakem vanale truudusele tagasi! Truudusele eestlusele! Meie ei tohi kunagi unustada, et oleme eestlased! See mitte unustamine hoiab meid ja hoidis mindki mõnestki inetusest ja üleaisa löömisest tagasi. Selle eest aga ütleb meile meie kodumaa — Eesti: Aitäh, sulle eesti poeg, eesti tütar. Asugu õnnistus teie tahtel Eestit mitte unustada.

KODUMAA TEATED

Eesti kullatagavara suurenes jälle 1 miljon krooni võrra. Nüüd on Eesti Panga kullatagavarad juba 30,1 milj. krooni suured. Kuna aastavahetusel oli krooni kattevarast kullas, s.o. kuldrahas ja kangides 27,7 milj. krooni, siis on Eesti Pank käesoleva aasta jooksul kulda ostnud juba 2,4 milj. kr. eest. 1934. a. algul oli Eesti Pangal kulda 20,1 milj. krooni ja 1933. a. algul ainult 15,2 milj. krooni, sellest ajast saadik on kullafond suurenenud 2 ja poole aasta jooksul tervelt 2-kordseks.

* * *

1. juunil sadas Tallinnas ja ümbruses nautke lund, millele õhtupoolikul järgnes rahehoog. Inimesed vangutasid pead — sellist 1. juunit meil veel enne pole nähtud! Nõmmel püsis rahekord, mis külmaga öö jooksul ära ei sulanud, veel hommikuni katustel.

Praegu on kogu Eesti kohal ülemised õhukihid väga külmad ja sooja pole meil lähematel päevadel lootagi, nagu ennustab Tartu metobs. On võimalik, et külmad ilmad püsivad pühadeni.

* * *

30. mail, peeti Tallinnas Kalevi väljal rahvusvaheline poksiohtu soomlaste ja Tall. poksiklubi meeste osavõtul. Helsingin Voimalijate poksimeeskond saabus sõõrringi otse Riia kiirrongilt. Riias lahetagused rusikamehed olid võistelnud kolm päeva ja tulnud võitjaks nii lätlaste kui poolakate üle.

Vabaõhu etendust — tallinlaste ja helsinglaste poksimatshi kogunes jälgima üle 1000

inimese, kuigi ilm oli sügiseselt vilu. Soomlased pidid võtma vastu kaotuse 6:2, ehkki õigem oluks küll tallinlaste võit 5:3.

* * *

Ulikooli nõukogu otsustas esitada riigivanemale kinnitada doktor jur. hon. causa Jaan Tõnnissoni ülikooli õigusteaduskonna majandusteaduse osakonna ühistegevuse õpetoolile professoriks.

Senine õppeülesande täitja dr. phil. Alfred Koort otsustati esitada kinnitamiseks filoloogია ja pedagoogika dotsendiks.

* * *

1933. aasta teiselt poolelt, mil maailmajanduses võis märgata seni kestnud tagasimineku seisumajäämist mitmes riigis, hakkas Eesti rahvamajanduses ilmema paranemise tendents, mis jätkus ka 1934. aastal. Uhelt poolt üldise surutise nõrgenemine maas, ilmas teiselt poolt — rida siseriiklikke abinõusid, eriti aga vääringu allaviimine inglise naela tasemele, andsid hoogu peamiselt eksporttööstusele ja mõjutasid hiljem ka elustavalt teiste alade läbikäike.

Suure tõuke konjunktuuri paranemisele andis läinud aasta hea viljasaak. Selle tagajärjel tekkis üldiselt meeleolu muutus paranemuse poole ning halvatud ja loiuks jäänud teotsemise tahe elustus uuesti.

Majanduspoliitilisel alal astuti riigivõimu poolt möödunud aastal rida samme ja pandi maksma rohkesti korraldusi, millel majandusliku tegevuse kohta oli kaugeleulatav tähtsus.

: : „Meie Kodu” postkasti number on nüüd: 3530 : :

AGULI LAULIK

Suure huvitusega läksin 25. mail meie seltsi „Uus Kodu” pidule, et näha teistkordsel ettekandel Johan Lindbergi operetti „Aguli laulikut”. Kui meie pisikesele perele oma mehe, väliseestlase operetti juba teine kord lühikesel vaheajal järele ette võib kanda, siis peab selles midagi olema — mõtlesin. Esimesel ettekandel olla saal rahvast täis olnud ja pidu oma ettekandega olla väga kordaläinuks peetud.

Jõudsin kohale varakult enne algust. Ning mida leidsin, tuletas mulle nii väga elavalt

mine oma kohalikkude jõududega. Ka ei teadnud arvata opereti muusikalisest osast, nii tema konstruktsiooni kui ka ettekande poolest.

Kuid kui ettekande olin lõpuni vaadanud ja kuulanud, siis pidin küll operetti, kui ka ettekannet hästigi kordaläinuks tunnustama.

Lisa poolest on operetil küllalt pilti ja pinevust, koomilisel seisukordi ja armastuse intriige, mis loo algusest lõpuni huviga ja lõbuga jälgima paneb.

Muusika üllatas aga õieti. See pole mitte

Operett „Aguli lauliku” tegelased.

Foto I. Toop

meelde kodumaa näitelavasid ja nendel pideelset tegevust mõnekümne aasta eest, kus näitlejad ja näitejuht kõik ühise perena näiteseinu seadsid, mööblit ja tulesid korraldasid, klaverit teisale toimetasid, sealsamas endid grimmeerides ja riietades, kõige eesotsas ikka meie noor elukutseline näitleja ja balettiin, eesoleva opereti autor ja näitejuht.

Tutvunesin autoriga. Väga tagasihoidlik, diskreetne ning sümpaatne inimene. Väga töökas ja edasipüüdja. Jääb ta ikka sarnaseks, siis võib ta veel kaugele jõuda.

Õigust ütelda, oli mul vähe kahtlust sarnase ettevõtte vastu, nagu operette ettekand-

uus iseseisev helilugu, vaid komplikatsioon, tarvilikkude sidelülidega, mitmesugustest tuntud operetidest ja Eesti viisidest, mis tema kuulamise õige meelepäraseks ja oma-seks teeb. Nii mõjus, näituseks, algpilt, kiigel, aguliserval oma lavalise käsituse ja „Lõbusast lehest” võetud kiigelauluga vägagi kaasakiskuvalt.

Oleks ebasünnis hakata ettekandmist lavatehnilisest ehk muusikalisest küljest hindama, võttes tarvitusele mõõdupuu, mida Tallinna Estonia elukutseliste näitlejate ja harjunud opereti lauljate ning elukutselise orkestri ettekannete juures peab tarvitama,

kellel on võimalik nii palju harjutada, kuni tulemused rahuldavad. Pealegi on seal aastate jooksul valitud ja koolitatud jõud. Meil tuli aga leppida väheste harjutustega ja näitlema ning laulma panna, kellel ei kooli ega suuremaid kogemusi ei ole. Meie pere on veel väike. Ei ole võimalik mitme seast kohasemat teatut osa peale välja valida. See kõik tundus.

Kuid et ikkagi võrdlemisi väga rahuldavaid tulemusi oli jõutud kätte saada, seda tuleb otse imestada. Pidi olema palju tahtmist ja visadust nii hr. Lindbergil kui ka näitlejatel, sest ettekanne kõigest hoolimata rahuldas hästigi.

Näeme, et kui ühelmeel ja visa energiaga isegi opereti kallale asume, siis ka seal töö vilja kannab.

Uhest küljest peame aga veel iseäranis tehtud tööd ja saavutusi hindama: see on kool ja jõuproovimine, mis julgustab edaspidigi sarnastele ettevõtetele. Julgus on pool võitu. Ja kui hool ja visadus appi astuvad, siis on võit käes. Peame hr. Lindbergi ja tema agaraid kaaslasi tehtud töö ja pakutud ilusate õhtute eest tänama ja lootma, et see mitte viimaseks ei jää. Noore kunstniku kool, kogemused, loomulikud võimed ja visa eestlase loomus lubavad meil seda kindlasti loota.

Piduline.

VEEREVAD KIVID

Veereva kivi peale
ei kasva sammalt.

Vanasõna.

Oleme kivid, mis veerema on pääsenud. Oleme mäe küljest, emamaast, lahti rebenenud ja mitmesuguste asjaolude ning tuulte tõukel veerema läinud. Liigume. Jääme ajutiseks peatama --- künka jalal, puu taga, varem peatama jäänud kivi külje alla. Kuid mingi jõud kisub meid ja ajab meid ajutisest peatuspaigast jälle veerema, edasi liikuma. Nii-sugused oleme.

Kuid isaisadelt oleme pärinud teise tungi --- peatama jääda, juured maa põue lasta, et saaks roheline sammal meid ilustama. Nii jäämegi vahest peatama, hakkame kodukohta asutama, jäädavat pesa soetama.

Kärsitud oleme aga. Ei lähe nii ruttu, kui tahame; ei teki jõukus häkilise kiirusega, et meie pakitavaid nõudeid rahuldada ja --- jälle olemegi veeremas, uusi võimalusi otsimas, jättes maha sedagi, mis juba tekkima oli hakanud. Ning nii ei jõua me iialgi rahu sadamasse, vast ei näe isegi kaugelt kuldranakest, vaid jääme tantsima oma laevuke-sega laenetaval merel --- kuni lõpeb jõud.

Nii kaovad paljud meie seast. Rändas noor inimene välja, läks otsima võõrsil rahuldavaid eluvõimalusi, kandes siiski igalpool kaasas pakitsevat koju-igatsust, kuid ei saanud haljale oksale, veeres kärsitult ikka edasi, kuni kadus. Ja vahest ei tea keegi tema haudagi enam.

Uksikud jäävad peatama, jõuavad edasi. Mõnele naeratab õnn, juhuse. Kuid on ka neid, kes lepivad alguses piskuga, et püsiva järjekindlusega ettevaatlikult valitud kohal juuri ajada ja edasi püüda, kokku hoides ja tööd tehes, ennast täiendades ja olukorda igakülg-selt tundma õppides, et eluvõitluses mitte alla jääda.

Oli aegu, nagu see kõigis vähe asundatud maades on olnud, millal igaüks edasi jõudis ja peagi haljale oksale sai, kel ei puudunud ettevõtlikkust ja tööjulgust. Sellest ajast on pärit tõeasjad, jutud ja muinasjutud ameerika onudest ja üleöö kogutud rikkustest. See oli julgete pioneeride, kuid ka õnneküttide aeg.

Kuid need ajad on mööda. Mil siin Brasiilias, lõppesid sarnased ajad ja võimalused juba aastat paarkümmend tagasi. Kui paljud tean mehi tollest ajast, kes rahulikule veele välja on jõudnud alates sisserännates mõisa töölisenä, on ta nüüd hästi korda seatud talu, või isegi mõisa omanik; ehk, alates rändkaupmehena, on ta jõudnud elujõulise äri omanikuks. Aga kui paljud kesk-ja suur-tööstused on tekkinud siin hoolsa ja asjatundja käsitöölise töökojast. Ei ole kõik alanud sugugi suurte kaasa toodud kapitalidega. Palju on sarnaseid itaallaste hulgas, sest ei puudu neil algatusvõimet, ega ka töö-lusti, olgugi et ei puudu sellejuures ka loomupärane elulust. Kuid siiski ei puudu ka eestlaste hulgas neid, kes on peatama jäänud,

kindlale pinnale jõudnud ja rahuldava elujärje suutnud soetada, olgugi et eesti emigrantide arv hoopis väike on itaallaste või teistega võrreldes.

Veereme. Otsime. Kuid meie ülesanne ei ole mitte lõpmata rändamine, olgugi, et nägija selle juures paljugi näeb, mõtleja märkab ja arusaaja sellest elutarkust kogub. Meie ülesanne on otsida ja leida ning siis peatama jääda, et tööd teha, kokkuhoida ja enestele kindlat ning lahedat tulevikku kindlustada.

Kuid paljudele on saanud ajajooksul rahu rändamine elu tarviduseks. Sarnane ei oskagi enam laeva ankrusse heita, kui rahu tult merelt viimaks varjulisse sadamasse on jõudnud, vaid pöörab jälle tagasi, et liikuda ja otsida, teadmata isegi — mida.

Need kaovad. Varem või hiljem.

Kuid paljud veerevad sihitult ainult sellepärast, et neil puudub tahtejõud ja oma kindel pea. Veerevad ühes teistega. Ei hakka kinni väikesest, et seda siis jõu ja olude kohaselt suurendada. Elavad ja harjuvad siinsete pruukide ja viisidega — ühepäeva liblika eluga. Kui saab, siis ka kohe kulutab. Mil-laski ei ole tal midagi hinge taga. Aga praegustel majanduselu kindlusetuse aegadel peab

igauks selle eest muretsema, et ei jääks ilma ainelise aluseta, kui tulevad halvad päevad ja töö lõpeb. Ilma oma rahata taskus, kaotab siis inimene, iseäranis nõrk inimene, elujulguse ja ettevaatuse, laseb pärivett, pillates hoolimata isegi selle, mis veel juhtub olema.

Kui aga tahame püsima jääda, mitte kaduda, siis ei tohi me nii edasi elada. Meie alaline ja kindel pruuk olgu ka pisikesest sissetulekust iga kuu midagi kõrvale panna — muidugi parem kindlasse pank, kust kiustuse tunnil teda kohe kätte ei saa. Kuude ja aastate jooksul koguneb sellest jalgealune, mis annab elujulgust ja parajal juhusel ka võimalust heast asjast kinni haarata.

Ei taha me kaduda ühepäeva liblikatena, siis peab arenema kokkuhoidmine meie loomu omaduseks. Ainult õnne ootama jääda, ilma õnnelaevakesele peatusvõimaluse valmistamiseta — see jäägu õnneküttide asjaks.

Veerevad kivid oleme. Kuid, kui kokku hoiame, tugevamate ja tahtejulisematega sammu peame, siis jääme kord peatama, siis sünnitame peagi kõrgused, millel lokkab roheline taimestik, õitsevad lilled ja laulavad linnud oma pesade juures poegadele elu laulu.

J. K.

Kuukirja „Meie Kodu” koosolek

2. juunil pidas „Uus Kodu” kirjastusosakond oma avamiskoosoleku, kelle väljaandlilmub kuukiri „Meie Kodu”

Kokku olid tulnud ainult need isikud kes tõsiselt asjast huvi tundsid ja juba aasta vältel lehe väljaandmist ja toimetamist oma õlgel on kannud.

Koosoleku avas hr. E. Anderson järgmise päevakorraga:

- 1.) Koosoleku avamine.
- 2.) Koosoleku juhatuse valimine.
- 3.) Aruanded.
- 4.) Uute liikmete vastuvõtmine.
- 5.) Eelrave vastuvõtmine.
- 6.) Juhatuse valimine.
- 7.) Revisjoni komisjoni valimine.
- 8.) Osamaksu kindlaksmääramine.
- 9.) Läbirääkimised.

1.) Koosoleku avas hr. Anderson väikese sissejuhatusega.

2.) Koosoleku juhatajaks valiti hr. E. Anderson ja kirjatöimetajaks hr. K. Maaros.

3.) Aruanded esimese algusaasta tegevuse kohta kannab ette hr. E. Anderson. Ajakirja on trükitud 1934 a. 3 nummert kokku 1300 exemplaari ja 1935 pooleaastal 4 numbert kokku 2000 exemplaari.

Siamaale näitavad rahalise läbikäigu andmed tasakaalu, missugune tulemus päris rahuldavaks tuleb pidada, kuna esimest aastat nagu proovi aastat tuleb lugeda.

4.) Uuteks liikmeteks võeti vastu h-rad Kartau ja E. Kalju.

5.) Uue eelarve kokkuseadmine jäeti uue juhatuse hooleks.

6.) Uute juhatusse valiti h-rad E. Anderson, J. Bauer ja J. Siigus.

Toimetusse valiti h-rad J. Kartau, E. Kalju ja I. Toop. Kellest tegevtoimetajaks J. Kartau jääb.

7.) Revisjoni komisjoni liikmeteks valiti h-rad M. Monso ja H. Wiikberg.

8.) Osamaks määrati 50\$000 peale, mida ka jaokaupa tasuta võib, nii et liikmeks astumine kellegile raskusi ei saaks teha.

9.) Läbirääkimiste all toonitati, et ajak. tuleb välja anda endises sihis, eestkätt rõhku pannes kirjutuste peale Brasilia ja teiste Lõuna - Ameerika maade kujutamisele nii sõna kui pildis silmas pidades ikka Eesti

asunikke ja nende elu; teiselt poolt aga teateid tuues kodumaa elu nähtuste kohta, et lugejad alati tähtsamatest sündmustest ja nähtustest informeeritud oleksid; kolmandaks aga ikka õhutades ja informeerides väljarännanute seltskondlisest elust ja tarvidustest, saades seega igakülgset Lõuna - Ameerika eestlaste häälekandjaks.

Koosolekul valitses täielik üksmeel ja julge töörõõm.

Seltsi tegelaste koosviibimine

4. mail korraldas „Uus Kodu” juhatus oma tegelaskonnale koosviibimise millest oli osavõtma palutud peale tegelaste ka seltsi au liikmed ja mõned külalised.

S. P. Eesti seltsi „Uus Kodu” tegevus on märksa suurenenud, võrreldes möödunud aastatega. Ka varandusline seis on seltsil tuge-

ta siinse eestlaste pere suurema osa passiivsusele on nemad seltsi edasi suutnud viia, vastu paremale tulevikule. Nende isikute nimedega on seotud meie seltsi minevik, algpäevist peale. Tihtigi on ilmunud uusi tegelasi, kuid sama kiirelt on nad kadunud. Jällegi jäävad järele vanad, ja need on kind-

Koosviibimisest osavõtjad.

Foto I. Toop

vasti paranenud. Peame olema tänulikud meie agaratele tegelasile, kes on suutnud vastu pidada ja seltsi elu sellisele järjele viia. Palju tööd on tehtud. Seltsi juures tegutsev aktiivne tegelaspere on võrdlemisi pisike, kui arvestada liikmete arvuga, mis 150 ümber liigub. See pisike pere on seltsi hing. Aastaid ja aastaid on need, meile kõigile tuntud näod, seltsi elu püüdnud arendada. Vaatama-

lasti olnud ainukesed kes suutnud võita raskuseid, viia edasi meie „Uus Kodu” vasta oma ülimatele sihtidele.

Nende üksikute lugupidamiseks korraldas „Uus Kodu” juhatus hiljuti ühise koosviibimise, millest olid palutud osa võtma ka kõiki endisi tegelasi ja neid kellel kuidagi seltsi vastu teeneid olnud.

Koosviibimine sai südamlikuks ja soojaks omavaheliseks sõbrustunnustuseks kõigi tegelas-pere ja kohal viibivate külaliste vahel. Eriti vaimustatud sai Balti riige sõprade seltsi esimees Dr. Rangel Pestana sellisest suurest ühismeelest ja isamaalsusest, mida tegelased väljendasid nii koduselt mugavas peres, lauldes eesti laule. Peale külaliste lah-

kumist jäid tegelased veel kauaks omavahelisse hea-tuju naudingusse millest argnes laul, ringmäng ja igasuguseid lõbusaid nalju.

Peame tänama seltsi juhatust, kes sarnase ilusa koosviibimisega jälle on suutnud viia tegelasi agaramale tööle seltsi juures ja seega üles näidanud oma lugupidamist tege-lastele tehtud töö eest.

TANTSIME...

„Mis viga on tantsijal elada, muudkui kargab paar minutid laval ja lõbustab end!“ Nii ütleb mõnigi võhik teatrist välja astudes, kel kunagi pole olnud juhust jälgida üht proovi, ehk vaadata tantsutundi, kus tantsijad töötavad, näod palavusest punetades ja higi mööda keha ojana voolab...

Tõsiselt, kui istud teatris, mugavalt omas tugitoolis vaadates ooperit, operetti, revüüd

Vähe on neid pealtvaatajaid, kes mõtle-vad, et kuipalju on tarvis püsivust ja ener-gilist tööd, et saada kätte sarnast kergust ja painduvust, et see publikumile loomulik näiks!

Uks tantsija, kes töötab ballettis peab igal hommikul oma paar tunnikest harjutust tegema, siis ruttu lõunale ja pärast algavad väsitavad proovid, mis 4—5 tundi, ehk

Foto I. Toop

Moment balletist „Mees, kes naerab!“, mis praegu harjutusel

ehk koguni ballett-õhtut ja kui ilmub lavale tantsugrupp, või solistid, siis näib see kõik nii kerge — nii loomulik olema ja ei paista sugugi väsitav, kui tantsija ülal laval oma hüpetega, pirouettidega ja adagiotega toime saab suurema jõupingutustega.

rohkemgi kestavad — s. o. kuidas on aega uue tantsu lavastamiseks. Kui siis õhtu jõuab, saadad tänu taevale, kui etendust pole, sest tunnend end nii väsinuna, et armsam koht on voodi!

On aga etendus, tuleb ka õhtu läbi teatrisse jääda, ehkki sagedasti 5—10 minutit laval töötad (Näit.: ooperis ehk operetis).

Kuid, on tantsuõhtu, siis on ka tegemist küllalt. Kes tantsib „corp. de balletts”, on peaaegu õhtu läbi laval agaralt tegevuses, ehkki tema töö möödub suuremalt osalt publikumile tähelepanemata, sest kes võib kõigile tähelepanu pöörata, kui laval on oma 30—40 tantsijat! Sellegi poolest pead töötama õige tähelepanelikult, sest ballettmeisteri, ja lavadirektori silm on terav.

Et tähelepanu enesele tõmmata, peab esinema solistina, ning et selleks saada peab õppima, ikka õppima — aastaid! Kui peale kõige selle õppimise peab olema veel midagi isiklikku, mis sind teiste hulgast aitab välja paista, sest ega teisedki maga!..

Kui siis oma tehnikaga ja tundmustega koos valdad kergelt etendusel kõiksugu ras-

keid „kombinatsioone” ja „variatsioone” ja näitelavalt lahkudes hingeldad, kui sepalõõts — ütleb nii mõnigi: „see pole midagi!”, teen seda nädala ajaga kõik järgi..”

Kuid ilm on kord niisugune, et vähe on neid, kes hindavad teise tööd!

„Uus Kodu” juures töötab praegu ka tantsu kool, mille asutas mõni kuu tagasi tantsija hr. J. Lindberg. Koolis on õpilasi ligi 20 ja nii mõnigi neist võib tulevikus kuulsuseks saada, sest juba praegu on nende hulgas head edu märgata. Kui kõik hoolega edasi õpivad ja veel uusi õpilasi juurde tuleb võime tulevikus oma tantsugrupiga nii mõndagi suurepäralist korraldada ja näidata endi agarat ja hakkavat Eesti vaimu. Lühikesel õpeajaga on juba harjutusel mitu tantsu, mida hr. J. Lindberg tahab lähemas tulevikus lavastada oma uues fantastilises revüüs, mis praegu ettevalmistusel.

Baltimaade sõprade selts

Pealkirjas nimetatud selts, mille asutamise mõtte Soome vabariigi aastapäeva pühitsemise puhul läinud aasta detsembris tekkis ja mille asutamise koosolek käesoleva aasta algusel ära peeti, on nüüd tegelikult oma ülesannete teostamisele asunud. Selleks pidas selts 28 mail oma esimese peakoosoleku Skandinavia Seltsi ruumides.

Meie lehe esimeses numbris on lühidalt nimetatud uue seltsi ülesandest ja tema juhatusest. Sealt näeme et seltsi esimeheks on tuntud Brasiilia arst „Santa Casa” direktor Dr. Synesin Rangel Pestana, abiesimeheks Leedu konsul Dr. Petras Maciulis, sekretärideks Brasiilia ajakirjanikud Dr. Paulo Quartim Barbosa ja Egas Muniz Moreira Landin, laekuriks suurärimees Francisco di Vivo ja raamatukoguhoidjaks Läti konsulaar sekretär Nicolais Ozolins.

Seltsi asutajaid liikmeid on kolmkümmend, missugune arv alatiseks peab jääma. Nende hulgas on peale nimetatute veel Soome ja Eesti konsulid ning paljud siin tuntud Brasiilia seltskonna tegelased ja ajakirjanikud.

Eks ole tähelepanu vääriv nähtus sarnase seltsi tekkimine siin Brasiilias, Eestile vastaspoolsetel maapoolel. Ja üllatav võib asi olla iseäranis Eesti lugejatele kodumaal. Suurt osa on siin mänginud muidugi Baltimaade konsulid. Nad on ise hingega oma maade saatuse küljes ja on suutnud ka siinsetes

ringkondades huvi äratada nende kaugete maade vasta, mille nimedki alguses enamusele tundmatud olid. Teistel maadel on ka konsuliteks omad inimesed, meil eestlastel aga võeras aukonsul kellel pealegi puuduvad tarvilikud volitused igakülgeks tegutsemiseks, mida aeg ja olud nõuavad. Kuid siiski on sammunud ka Eesti esitaja paremate tahtmistega teistega ühes reas, õhutanud ja selgitanud, missuguse ühemeelse töö tulemusena kõne all olev selts tekkis.

Seal, oma kodumaadel, peavad rahvad ja üksikud kodanikud enesele oma mõistusega selgeks tegema, et tuleb kõigil Balti riikidel: Soomel, Eestil, Lätil ja Leedul ühte hoida, et ühistes oludes ühistele vaenlastele ja ühistele hädadele vastu panna ning ühisel jõul, avaramatele oludele ja võimalustele teed rajada. Kuid ainult äärmiselt pikaldaselt ja visalt jõutakse üksteisele ligemale. Siin aga on nimetatud rahvaste liikmetel otse loomusunniliselt selge, et peame kokku hoidma.

Selle kokkuhoidmise ühiseks viljaks on tekkinud huvi siinsetes ringkondades Balti rahvaste vasta ja ellu kutsutud selts.

Selts tahab abiks olla Balti rahvaste tundma õppimisel, tahab võimaluste piires tutvustada Brasiiliat ja tema rahvast Balti rahvastele, legendades Brasiiliat ja Balti riike,

A O M O V E L H E I R O

Äri asutatud a. 1900

OSTAB JA MÜÜB

Mööblid, sissesääded, letid, klaverid,
voodishirmid, kirjutusmasinad, arve-
-- masinad, rahakapid jne., jne. --

MOYSES HAKIM

Praça da Sé 12-A e 86
Kõnetraat 2-3477
SÃO PAULO

tahab ka majanduslisi sidemeid nende maade vahel sobitada ja läbikäimist tekitada.

Nimetatud koosolekul tutvustati koosolijaid iga maa mineviku ja geografiaga, majanduslise seisukorraga ja vaimlise tasapinnaga. Märgiti, et oma ilmakuulsate atleetidega need maad vana Spartat meelde tulevad. Ei olla kahtlust, et kui peaks tarvis tulema, need rahvad valmis on Thermopyli epopeed veel kord läbi elama.

Meie seltsile on need Balti rahvaste sõbrad alalisteks sõpradeks olnud, on meie pi-

dudel käinud, meie koosolekutest osa võtnud ja abiks olnud mitmeski raskuses.

Uks meie sarnastest sõpradest, Leedu konsul, lahkus siit ja läheb Leedu välisministeeriumi tegevusse. Sõprade seltsi juhatusse valiti tema asemele Soome konsul Lyder Sagen. Nüüd on kuulda, et viimane ligemal ajal neljakuulist ringreisi kavatses ette võtta läbi Daani ja nelja sõprusriigi. Rikkalikude andmetega ja värskete muljetega saab ta siis rohkesti huvi äratama ja uusi sõpru koguma Baltimaade sõprade seltsi liikmeteks.

J. K

Baritonilaulja

Jüri Viinamäe kontsert

laupäeval 6. juulil s. a. kell pool 10 õhtul.

— E E S K A V A —

Kui Kungla rahvas.	Eesti rahvalaul	Die Himmel rühmen.	L. v. Beethoven
Isamaa ilu hoieldes.	K. Herman		
Uks pisar veereb.	M. Lüdig		VAHEAEG
Tule koju.	Eesti rahvalaul	Notsnõje golosa,	Gretsaninoff
		Vetsernõi svon.	"
Still halt' still.	* * *	Sredi dolinõ	* * *
Brich entzwei mein armes Herze	J. S. Bach	Uksinda, üksinda.	I. Kappel
Jesus unser Trost und Leben	J. S. Bach	Vaba Eesti.	* * *
Klaveril: Maestro Tobia Perfetti.		Pääsetähed eelmüügil seltsimajas	

Tegev toimetaja: Juhan Kartau

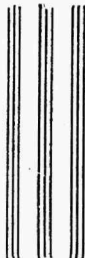
Talituse juht: Karl Maaros

Toimetus: Ilmar Toop ja Ed. Kalju

Kirjastus- osak. juhatus: Ed. Anderson, Jaan Bauer ja Jakob Siigus

Atelier
Mme. Clara

Valmistab kõige-
paremini, kleite,
mantleid ja kos-
túume, viimaste
moodide järele.

Rua Bella Cintra, 114
São Paulo

SUITSETAJAD!

Hääd, maitsevat ja odavat suitsu, mis ei tee kahju hingamise elundeile, saab ainult see, kes tarvitab hülsiidega paberosse, varustatud nikotiini filtreeriva vatiga.

Paberossid võib igaüks oma maitsekohasest tubakast ise valmistada, sellekohase masinaga, mis maksab ainult 1\$000 ; hülsid — 100 tükki — 600 reisi; 1000 tk. — 4\$500. Sisemaale — 1000 tk. — 6\$000. Suitsupaber "Paris", 100 raamatut — 12\$000.

Nõudke külmade jookide joomiseks meie puhastatud ölekõrsi, mis hoiavad hambaid külma joogi hävitavast mõjust.

Sellega hoiate kokku hamba ravitsemiskulud.

CASA GENNY

Rua São Caetano, 208 - S Paulo

ÄRGE UNUSTAGE KÜLASTADA
SÃO PAULO EESTI SELTS

„UUS KODU”

EINELAUDA

MAITSEVAD LÕUNA- JA ÕHTUSÖÖGID.

TEENIMINE KORRALIK
PIDUDE AJAL SUUREPÄRALISED KÜLMAD JA SOOJAD SUUPISTED.

RUUMID UUESTI REMONTEERITUD.

Austusega:

MARGARETHE KALJU

Saksa päevapildi tööstus

Asutatud 1890 a.

“BERNARDO”

ARTHUR SCHMIDT

Kõige parem ja peenem
töö päevapildistuse alal

Suurendus heledas või
t u m e d a s toonis, õli-ja
pastellvärves

Valmistakse tellija soovil
koduseid pildistusi

REPRODUCEERIMINE

Rua São Caetano, 111 (ant. 103)
SÃO PAULO

EHITUSKIVID

MAKSUTA

Maade müük järelmaksuga ilma sissেমaksuta 9\$000, 11\$000, 12\$000
kuni 20\$000 kuumaksuga

Müük järgmistes Villades: Villa Mazzei; Villa Nova Mazzei; Villa Nilo; Villa Nelson; Villa Milton; Villa Léo; Villa Victorio ja Villa Ede. Nimetatud Villad asuvad kõik Tramway Cantareira läheduses (Ramal de Guarulhos) Kõikjal Auto-omnibusi ühendus (Väljasõidu koht Largo Paysandú) Nimetatud Villades on: elekter, koolid, aptekid, j. n. e.

Uksikasjalisi informatsioone saab

“ESCRITORIO MAZZEI”

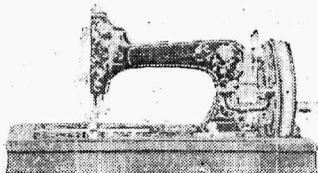
RUA 11 DE AGOSTO N.º 5 sobr.

ehk Avenida Mazzei N.º 300 (Villa Mazzei jaama lähedal)

ANNAME 100\$000

sellele, kelle soovitusel müüme ühe lote

Kes tahab osta

hädad ja odavat, peaaegu uut, pruugitud

Käsi- ehk jalaga õmblusmasinat, küllastagu pealadu

Rua Conselheiro Ramalho, 274

Telefon 7-6191, Aveniida Brigadeiro Luis Antonio nurgal.

Trammid: (nr. 3, 5, 30, 40, 47)

Paraiso, Aveniida ja Villa Clementino. Hinnad algades 80\$000

Pakkimiskulud sisemaale saatmiseks kannab äri.

EMPRESA MARITIMA TRANSATLANTICA

Rua Benjamin Constant nr. 1 - 1. Andar
Praça da Sé nurgal - Kõnetr. 2-7485

SÃO PAULO

LAEVAPILETID

kõigisse sadamaisse

KUTSEKAARDID

sissেমaksuga ja ilma

REISUPABERITE

muretsemine sisse- ja väljasõiduks

DEPOSIITARVETE

väljalunastamine

Igasugune reisu- ja tolli-
korraldus

ODAVAIMAD HINNAD

MAKSUKERGENDUS